Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: **Министерство на правосъдието**	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане (обн., ДВ, бр. 76 от 2019 г., изм. и доп., бр. 14 от 2020 г., бр. 62 от 2022 г., бр. 25 от 2023 г. и бр.58 от 2024 г.)
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: периода м. май – м. юни 2026 г.
Лица за контакт: г-жа Полина Стойнова – държавен експерт в дирекция „Стратегическо развитите, програми и проекти“ г-жа Диана Боева – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“	 телефон за връзка: 02 9237 531 електронна поща: P_Stoynova@justice.government.bg телефон за връзка: 02 9237 338 електронна поща: Diana.Boeva@justice.government.bg

1. Проблем за решаване:

1. Несъответствие на някои от разпоредбите на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Предложеният проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане съобразява новите законодателни положения, създадени със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026

г.), с който е уредена нова цялостна правна рамка относно превенцията и противодействието на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, установяването на несъответствие в декларираното имущество, установяването на конфликт на интереси, статута и функциите на Комисията за противодействие на корупцията, както и взаимодействието й с други държавни органи и международното сътрудничество.

Предложените промени в проекта на Постановление целят да осигурят и необходимото съответствие с Конституцията на Република България във връзка с изпълнението на Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г., с което са обявени за противоконституционни редица разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (ДВ, бр. 106 от 2023 г.).

Съгласно чл. 15, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) нормативният акт трябва да съответствува на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен.

Съгласно чл. 14, ал. 6 от Закона за Конституционен съд решенията на съда са задължителни за всички държавни органи, юридически лица и граждани.

Необходимостта от изменение и допълнение на постановлението е обусловена както от настъпили промени в законодателната и институционалната рамка, така и от необходимостта да се усъвършенства организацията и практическото функциониране на механизма.

Постановление № 240 от 2019 г. създава Националния координационен механизъм за върховенство на правото и Съвет за неговото прилагане като национална институционална рамка за координация, сътрудничество, диалог, проследяване и единно публично докладване на напредъка по въпросите, включени в обхвата на механизма.

Предлага се прецизиране на обхвата на Националния координационен механизъм чрез привеждането му в съответствие с четирите области, по които Европейската комисия осъществява ежегодното наблюдение в рамките на Доклада относно върховенството на правото – съдебна система, уредба за борба с корупцията, плурализъм и свобода на медиите и други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване. Промяната цели да осигури по-ясен и последователен обхват на механизма и по-добра съпоставимост между националното наблюдение и ежегодния цикъл на Европейската комисия. Въпросите, свързани със съдебната реформа, предотвратяването и противодействието на корупцията и организираната престъпност, се обхващат в рамките на съответните области, без да се обособяват като самостоятелни направления. По този начин се избягва припокриването между отделните области и се създава по-ясна основа за проследяване на напредъка, идентифициране на проблемите и координиране на последващи действия от компетентните институции.

Необходимостта от усъвършенстване на механизма е свързана и с практическата организация на работата на Съвета. Действащата уредба предвижда фиксирана периодичност на редовните заседания, както и конкретни и относително продължителни срокове за предоставяне и разпространяване на материалите. Предлага се по-гъвкава организация, при която заседанията се провеждат съобразно конкретните въпроси, актуалната информация и необходимостта от координация и предприемане на последващи действия.

Необходимо е постановлението да бъде приведено в съответствие с действащата конституционна и законова уредба, включително с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд, с което са обявени за противоконституционни част от измененията в Конституцията, свързани с разделянето на Висшия съдебен съвет на два отделни съвета. В тази

връзка се налага актуализиране на състава на Съвета и на относимите разпоредби относно предоставянето на информация от компетентните институции.

Необходимостта от приемане на проекта произтича и от влизането в сила на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51от 2026 г.), с който е уредена нова цялостна правна рамка относно превенцията и противодействието на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, установяването на несъответствие в декларираното имущество, установяването на конфликт на интереси, статута и функциите на Комисията за противодействие на корупцията, както и взаимодействието й с други държавни органи и международното сътрудничество.

Законът възстановява Комисията за противодействие на корупцията като независим специализиран постоянно действащ държавен орган за осъществяване на превенция и противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности. В този смисъл действащата подзаконова уредба по ПМС № 240 от 2019 г. следва да бъде приведена в съответствие с новото законово положение, така че съставът и информационният обхват на Съвета за прилагане на Националния координационен механизъм за върховенство на правото да отразяват компетентностите на органите по действащото право.

ПМС № 240 от 2019 г. урежда механизма, чрез който се осигуряват координация в сферата на изпълнителната власт, сътрудничество и диалог с други държавни органи и неправителствени организации, както и цялостно проследяване и единно докладване на постигнатия напредък по областите, обхванати от европейския Механизъм за върховенството на правото. Поради това всяка съществена промяна в институционалната архитектура по превенция и противодействие на корупцията следва да намери отражение и в постановлението.

Оставянето на текстове, които не отразяват новата законова рамка, би създало риск от непълнота и неяснота относно участието на компетентните органи в механизма, както и относно вида информация, която следва да бъде предоставяна за целите на националното наблюдение и публичното докладване. Това би затруднило и изготвянето на единна, надеждна и актуална информация за напредъка по препоръките на Европейската комисия в областта на върховенството на правото.

Приемането на ЗПКЛЗПД обуславя не само необходимостта от актуализиране на разпоредбите на ПМС № 240 от 2019 г., но и от преценка на действащата институционална рамка в областта на превенцията и противодействието на корупцията. След като законодателят е възложил със закон функциите по формиране, координация, наблюдение и оценка на държавната политика по превенция на корупцията на Комисията за противодействие на корупцията, отпада необходимостта от съществуването на отделен междуведомствен координационен орган със сходен предмет на дейност, създаден с Постановление № 136 на Министерския съвет от 2015 г.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да се реши в рамките на съществуващата нормативна уредба чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. За актуализиране на подзаконовия нормативен акт е необходимо съгласно чл. 6, т. 2 ЗНА да се подготви проект на Постановление на Министерския съвет, с което да се измени и допълни

Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащото Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане не е актуализирано и не е в съответствие с горепосочените актове.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1. Привеждане в съответствие с новите законодателни положения създадени със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.), с който е уредена нова цялостна правна рамка относно превенцията и противодействието на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, установяването на несъответствие в декларираното имущество, установяването на конфликт на интереси, статута и функциите на Комисията за противодействие на корупцията, както и взаимодействието й с други държавни органи и международното сътрудничество.

2. Привеждане в съответствие с Конституцията на Република България във връзка с изпълнението на Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г.;

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на подзаконовия нормативния акт.

Изготвен е Одитен доклад № 0300201223 на Сметната палата за извършен одит на изпълнението „Мерки за предотвратяване и противодействие на корупцията при изразходване и управление на средствата от европейските фондове“ за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2023 г.

Съгласно Доклада:
Налице е неясното разделение на отговорностите и задачите на НСАП и КПКОНПИ, което е отбелязано и в доклад на ГРЕКО от Пети кръг на оценка „Предотвратяване на корупцията и насърчаване на почтеността в централното управление (висши държавни длъжности) и правоприлагащите органи“, изготвен през 2022 г., като в тази връзка е дадена препоръка за изясняване на отношенията и координацията между двата национални органа, както и съответните им задачи. В проекта на актуализираната НСППК 2021-2027 г., разглеждан на заседание на НСАП през м. октомври 2023 г. и Пътната карта към нея, срокът за извършването на измененията на акта за създаване на Съвета, с цел съобразяване с превантивните функции на КПК, е удължен с две години и половина, до 01.01.2024 г.197 Към м. октомври 2024 г. промените не са извършени.
Наличието на органи (КПКОНПИ/КПК и НСАП) със сходни дейности по превенция на корупция, без ясно нормативно определяне и разграничаване на техните задачи, взаимодействие и координация, не осигурява ефективното разработване, изпълнение и наблюдение на националните антикорупционни политики.

2. Цел:

Привеждане в съответствие на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).

Проектът на постановление има за цел да приведе ПМС № 240 от 2019 г. в съответствие с действащото законодателство, включително със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности и Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд, както и да оптимизира институционалната рамка за координация на политиките в областта на върховенството на правото чрез премахване на нормативно необосновано дублиране на компетентности.

3. Заинтересовани страни:

Съвет за прилагане на Националния координационен механизъм – 16 члена;

Гражданския съвет към Съвета за прилагане на Националния координационен механизъм – до 13 члена;

Министерството на правосъдието и служителите в него – 284 щ. бр.;

Органите на съдебната власт и държавни органи, включително други министерства с оглед на разпоредбите на чл. 10 от Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане;

Всички физически и юридически лица, които имат отношение към изброените дейности, извършвани от Министерството на правосъдието в рамките на правомощията му.

Националния съвет по антикорупционни политики – 16 члена;

Гражданския съвет към Националния съвет по антикорупционни политики – до 11 членове;

Главен инспекторат към Министерския съвет – 16 бр.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

С оглед на спецификата на регулираните с проекта на подзаконов нормативен акт обществени отношения не е възможно да се посочи точен брой на всички потенциални страни.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемане на никакви действия.

По Проблем 1:
Не се приема проекта на постановление от МС, поради което няма да се приведе в съответствие Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Няма идентифицирани.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Липса на подобрение във функционирането на Националния координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвета за неговото прилагане.

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически,
социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната
тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане“

Описание:
Приема се постановление на МС и се привежда в съответствие Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).

По Проблем 1:
Предложеният проект на постановление отговаря на необходимостта от промени както от настъпили промени в законодателната и институционалната рамка, така и от необходимостта да се усъвършенства организацията и практическото функциониране на механизма.

Предлага се прецизиране на обхвата на Националния координационен механизъм чрез привеждането му в съответствие с четирите области, по които Европейската комисия осъществява ежегодното наблюдение в рамките на Доклада относно върховенството на правото – съдебна система, уредба за борба с корупцията, плурализъм и свобода на медиите и други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване. Промяната цели да осигури по-ясен и последователен обхват на механизма и по-добра съпоставимост между националното наблюдение и ежегодния цикъл на Европейската комисия. Въпросите, свързани със съдебната реформа, предотвратяването и противодействието на корупцията и организираната престъпност, се обхващат в рамките на съответните области, без да се обособяват като самостоятелни направления. По този начин се избягва припокриването между отделните области и се създава по-ясна основа за проследяване на напредъка, идентифициране на проблемите и координиране на последващи действия от компетентните институции.

Необходимостта от усъвършенстване на механизма е свързана и с практическата организация на работата на Съвета. Действащата уредба предвижда фиксирана периодичност на редовните заседания, както и конкретни и относително продължителни срокове за предоставяне и разпространяване на материалите. Предлага се по-гъвкава организация, при която заседанията се провеждат съобразно конкретните въпроси, актуалната информация и необходимостта от координация и предприемане на последващи действия.

С проекта се усъвършенства и механизмът за годишно планиране и отчитане на изпълнението на препоръките на Европейската комисия. Предвижда се Съветът ежегодно след публикуване на Доклада на Европейската комисия относно върховенството на правото, да приема план-график за изпълнение на отправените към Република България препоръки, както и отчет за напредъка по изпълнението на мерките и дейностите, предвидени в план-графика за предходната година.

По този начин се създава ясен годишен цикъл на планиране, изпълнение, проследяване, отчитане и публичност, пряко свързан с ежегодния мониторинг на Европейската комисия.

Необходимо е постановлението да бъде приведено в съответствие с действащата конституционна и законова уредба, включително с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд, с което са обявени за противоконституционни част от измененията в Конституцията, свързани с разделянето на Висшия съдебен съвет на два отделни съвета. В тази връзка се налага актуализиране на състава на Съвета и на относимите разпоредби относно предоставянето на информация от компетентните институции.

Необходимостта от приемане на проекта произтича и от влизането в сила на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51от 2026 г.), с който е уредена нова цялостна правна рамка относно превенцията и противодействието на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, установяването на несъответствие в декларираното имущество, установяването на конфликт на интереси, статута и функциите на Комисията за противодействие на корупцията, както и взаимодействието й с други държавни органи и международното сътрудничество.

Законът възстановява Комисията за противодействие на корупцията като независим специализиран постоянно действащ държавен орган за осъществяване на превенция и противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности. В този смисъл действащата подзаконова уредба по ПМС № 240 от 2019 г. следва да бъде приведена в

съответствие с новото законово положение, така че съставът и информационният обхват на Съвета за прилагане на Националния координационен механизъм за върховенство на правото да отразяват компетентностите на органите по действащото право.

Приемането на ЗПКЛЗПД обуславя не само необходимостта от актуализиране на разпоредбите на ПМС № 240 от 2019 г., но и от преценка на действащата институционална рамка в областта на превенцията и противодействието на корупцията. След като законодателят е възложил със закон функциите по формиране, координация, наблюдение и оценка на държавната политика по превенция на корупцията на Комисията за противодействие на корупцията, отпада необходимостта от съществуването на отделен междуведомствен координационен орган със сходен предмет на дейност, създаден с Постановление № 136 на Министерския съвет от 2015 г.

Конкретни предложения за промяна в нормативната уредба:

Предложените промени в чл. 2 целят да прецизират обхвата на Националния координационен механизъм чрез определяне на четирите области на върховенството на правото, по които Европейската комисия осъществява ежегодното наблюдение в рамките на Доклада относно върховенството на правото – съдебна система, уредба за борба с корупцията, плурализъм и свобода на медиите и други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване.

Промяната цели да осигури по-ясен и последователен обхват на Националния координационен механизъм и да създаде пряка връзка между националното наблюдение и докладване и установената от Европейската комисия структура на ежегодния цикъл за върховенството на правото.

С отпадането на самостоятелното посочване на „съдебната реформа“ се избягва обособяването на отделна област, доколкото въпросите, свързани със съдебната реформа, са част от по-широката област на съдебната система. По този начин се предотвратява припокриването между отделните направления на наблюдение и се осигурява по-цялостен подход при проследяването на развитието в тази област.

Отделното посочване на борбата с корупцията и на организираната престъпност като самостоятелни области се прецизира с оглед на структурата на наблюдението на Европейската комисия. Въпросите, свързани с предотвратяването и противодействието на корупцията, се включват в областта на уредбата за борба с корупцията, а въпросите относно организираната престъпност се разглеждат в контекста на относимите аспекти на правосъдната система, антикорупционната рамка и институционалното функциониране, без да се определят като самостоятелна област на върховенството на правото.

Предложеното изменение има за цел и да осигури по-ясна основа за проследяване на напредъка, идентифициране на проблемите и координиране на последващи действия и мерки от компетентните институции, както и за изготвяне на единна и съпоставима информация по четирите области.

Промяната не води до ограничаване на предметния обхват на наблюдението, а до неговото систематизиране и структуриране в съответствие с актуалния подход на Европейската комисия. Това ще допринесе за по-добра съпоставимост между националното наблюдение и оценките на Европейската комисия и за по-ефективно изпълнение на координационните и мониторинговите функции на Националния координационен механизъм.

Предлага се в чл. 3, ал. 1 думите „координация в сферата на изпълнителната“ да се заменят с „взаимодействие между изпълнителната и съдебната“ с оглед прецизиране на обхвата на координационната функция на Съвета.

Промяната е необходима, доколкото значителна част от въпросите, попадащи в обхвата на Националния координационен механизъм, са свързани с функционирането на правосъдната система и изпълнението на мерки и дейности, в които участват органи на съдебната власт. В този смисъл ефективното проследяване на постигнатия напредък и единното докладване по областите по чл. 2 предполагат взаимодействие и координация не само в рамките на изпълнителната власт, но и с относимите органи на съдебната власт.

Добавянето на съдебната власт в обхвата на координацията не променя принципа на разделение на властите и не предоставя на Съвета контролни или управленски правомощия спрямо органите на съдебната власт. Същевременно то създава необходимата яснота, че при осъществяване на функциите си Съветът може да осигурява координация и взаимодействие и по отношение на въпросите, засягащи съдебната власт, при зачитане на нейната независимост.

Предложението съответства и на характера на Съвета като механизъм за координация, сътрудничество, диалог и проследяване на напредъка, а не като орган за осъществяване на контрол върху отделните власти.

Предложеното изменение в чл. 4, ал. 2 има за цел да усъвършенства уредбата относно публичността и отчетността на дейността на Съвета, като се създаде по-ясен и ефективен механизъм за информиране на обществеността. Предвижда се информацията да се публикува в специално създаден раздел на интернет страницата на Министерството на правосъдието, който да служи като единна публична платформа за информация относно дейността на Съвета.

С оглед характера на информацията се предлага вместо публикуване на пълни протоколи от заседанията да се публикува обобщена информация за обсъжданията, основните становища и приетите решения. По този начин се осигурява необходимото ниво на прозрачност и проследимост на работата на Съвета, като същевременно се избягва публикуването на излишно подробна информация и се улеснява достъпът на обществеността до съществените резултати от неговата дейност.

Предлага се също да отпадне фиксираният седемдневен срок за публикуване, което позволява информацията да бъде публикувана след нейното необходимо обобщаване и прецизиране, без да се въвежда неоправдано кратък административен срок. Отпадането на задължението за публикуване на информацията едновременно на интернет страниците на Висшия съдебен съвет и Министерството на правосъдието съответства на определянето на специално създадения раздел на интернет страницата на Министерството на правосъдието като единно място за публична информация относно дейността на Съвета.

Предлаганото изменение на чл. 5, ал. 1 и ал. 2 има за цел да изпълни задължението на Съвета за приемане на работна програма, като в същото време усъвършенства организацията по изпълнението и проследяването на мерките, произтичащи от препоръките на Европейската комисия, отправени към Република България в рамките на Механизма за върховенството на правото.

С предложената редакция се създава ясна годишна процедура, при която след публикуването на Доклада на Европейската комисия за върховенството на правото Съветът приема план-график за изпълнение на отправените към Република България препоръки. По този начин се осигурява пряка връзка между констатациите и препоръките в годишния доклад на

Европейската комисия и националното планиране на конкретните мерки и дейности за тяхното изпълнение.

Предложението същевременно въвежда задължение за приемане на годишен отчет за напредъка по изпълнението на мерките и дейностите, предвидени в план-графика за предходната година. Това ще позволи системно проследяване на постигнатия напредък, на предприетите действия и на степента на изпълнение на поетите ангажименти, както и своевременно установяване на области, в които е необходимо предприемането на допълнителни действия.

Изричното предвиждане, че план-графикът и отчетът се изготвят въз основа на информацията, предоставена от компетентните органи, цели да гарантира, че документите отразяват актуалното състояние на изпълнението на съответните мерки и дейности и че отговорността за предоставянето на необходимата информация е разпределена между компетентните институции.

С предложението се въвежда и изрична публичност на план-графика и годишния отчет, като те се публикуват на интернет страницата на Министерството на правосъдието. Това ще допринесе за прозрачността на процеса по изпълнение на препоръките на Европейската комисия и ще осигури на заинтересованите страни и обществеността достъп до информация относно планираните действия и постигнатия напредък.

Предлаганата редакция ще създаде по-ясен, последователен и проследим цикъл на планиране, изпълнение, отчетност и публичност по отношение на мерките, свързани с препоръките на Европейската комисия за върховенството на правото.

С оглед на изложеното предложеното изменение е насочено към повишаване на ефективността, отчетността и прозрачността при прилагането на Националния координационен механизъм.

Предложеното изменение на чл. 5, ал. 4 има за цел да осигури по-голяма оперативност и ефективност при вземането на решения от Съвета. Запазва се принципът решенията да се приемат с консенсус, като при липса на такъв се предвижда решение да може да бъде взето с мнозинство повече от половината от присъстващите на заседанието съпредседатели и членове на Съвета, имащи право на глас.

Промяната отразява характера на Съвета като колегиален орган, чието функциониране зависи от участието на неговите членове в конкретното заседание. Обвързването на необходимото мнозинство с всички членове на Съвета, включително неприсъстващите, създава възможност отсъствието на членове да възпрепятства приемането на решения, въпреки наличието на необходимия кворум. Новото правило създава по-ясна връзка между участието в заседанието и възможността за вземане на решение, като същевременно запазва изискването за квалифицирано мнозинство – повече от половината от присъстващите членове с право на глас.

Предложените промени в разпоредбата на чл. 6 от ПМС № 240 от 2019 г. целят да осигурят необходимото съответствие с Конституцията на Република България във връзка с изпълнението на Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (Обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.), с което в частност са отменени промени в Основния закон, свързани с разделянето на Висшия съдебен съвет на два отделни съвета, и по-конкретно преустановяване съществуването на Висшия прокурорски съвет. В състава на Съвета се включват ръководителят на Главния инспекторат към Министерския съвет и председателят на Държавна агенция „Национална сигурност“. По този начин съставът на Съвета се привежда в съответствие с действащата

институционална рамка и се осигурява представителство на органите, които разполагат с информация и компетентност по всички области на механизма.

В чл. 6, ал. 5 се предлага и промяна в реда за участие на представители на Народното събрание в заседанията на Съвета. Участието им се обвързва с конкретния дневен ред и необходимостта от участие по разглежданите въпроси, като се запазва възможността председателите на парламентарните групи да определят свои представители. Промяната цели по-ефективно взаимодействие между Съвета и Народното събрание и избягване на формалното ангажиране на парламентарни представители по въпроси, които не са относими към дейността на Народното събрание.

С проекта на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 240 се предлага промяна в състава на Гражданския съвет към Националния координационен механизъм за върховенство на закона (чл.7).

Необходимостта от промяната е обусловена от стремежа за осигуряване на по-широко и балансирано представителство на професионалните и гражданските организации в рамките на Гражданския съвет, както и за включване на допълнителна експертиза по въпроси, свързани с функционирането на институциите и принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване, които реферират към четвъртия стълб на механизма за върховенство на правото.

С предложеното изменение се запазва участието на професионалните организации на съдиите, прокурорите, следователите, адвокатите и журналистите, както и представителството на организации с опит в областите на превенцията и противодействието на корупцията, съдебната реформа и медийния плурализъм.

Същевременно се предвижда разширяване на представителството на гражданския сектор по отношение на институционалните въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване. Това ще даде възможност в работата на Гражданския съвет да бъде включена допълнителна експертиза по въпроси, имащи отношение към институционалния баланс, взаимодействието между органите на държавната власт и механизмите за взаимен контрол.

Предложените промени целят да осигурят необходимото многообразие на експертни позиции и гледни точки при обсъждането на въпросите, предмет на Националния координационен механизъм, като същевременно се запазва участието на организациите на работодателите, признати на национално равнище.

Промяната създава условия за по-ефективен диалог между институциите и гражданското общество и за по-пълно използване на експертния потенциал на професионалните и неправителствените организации при обсъждането на въпросите, свързани с върховенството на закона.

С предложените изменения в чл. 7, ал. 6 се въвежда и изискване условията, критериите и редът за участие на организациите в Гражданския съвет да се определят с правила, приети от Съвета. Целта е да се осигурят прозрачност, предвидимост и равнопоставеност при определянето на представителството на Гражданския съвет.

Предлага се изменение на чл. 8, ал. 2 с цел актуализиране на наименованието на административното звено в Министерството на правосъдието, което изпълнява функциите на секретариат. Действащият текст посочва дирекция „Стратегическо развитие и програми“,

докато съгласно действащата устройствена уредба функциите по организационно подпомагане са в обхвата на дирекция „Стратегическо развитие, програми и проекти“.

Основно изменение се предлага в чл. 10, ал. 1, т. 6. Действащата разпоредба формулира информацията, предоставяна от Комисията за противодействие на корупцията и Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество, общо и без да отчита в достатъчна степен новия предметен обхват на ЗПКЛЗПД. Предлага се текстът да бъде прецизиран така, че Комисията за противодействие на корупцията да предоставя информация за дейностите по превенция и противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, включително за изпълнението на антикорупционните политики и мерки, наблюдението и оценката на тяхното прилагане, анализа на рискови зони, проверките на декларации за имущество и интереси и установяването на конфликт на интереси, а Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество - информация за дейностите по отнемане в полза на държавата на незаконно придобитото имущество.

Предлага се изменение и на чл. 10, ал. 2 и 3. Действащата редакция възлага публичното отчитане на напредъка по Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията на Националния съвет по антикорупционни политики (НСАП). След приемането на ЗПКЛЗПД е налице промяна в нормативната уредба относно органа, който осъществява държавната политика по превенция на корупцията.

Съгласно чл. 46 от ЗПКЛЗПД Комисията за противодействие на корупцията осъществява държавната политика по превенция на корупцията, като събира, обобщава и анализира информация за националните антикорупционни политики и мерки, извършва анализи, разработва и предлага мерки за превенция и противодействие на корупцията и координира прилагането им, както и осъществява дейности за разпространение на информацията, свързана с противодействието на корупцията, включително антикорупционните политики и мерки. В изпълнение на тези правомощия чл. 47 от закона предвижда, че Комисията събира и обобщава информация и поддържа бази данни за изпълнението на антикорупционните политики и мерки, извършва наблюдение и периодична оценка на приложението на антикорупционните мерки, събира и обобщава добри практики, както и анализира и предоставя информация на националните, европейските и международните антикорупционни институции и организации.

Предвид изрично възложените със ЗПКЛЗПД правомощия на Комисията за противодействие на корупцията, тя е компетентният държавен орган, който разполага с цялостната информация относно изпълнението на националните антикорупционни политики и мерки и извършва тяхното наблюдение и оценка. Поради това се предлага разпоредбите на чл. 10, ал. 2 и 3 от Постановление № 240 от 2019 г. да бъдат приведени в съответствие с действащата законова уредба, като публичното представяне на информацията по тази област се възложи на Комисията за противодействие на корупцията.

Изложените изменения в чл. 10, ал. 1-3 обуславят необходимостта от преосмисляне на съществуването на Националния съвет по антикорупционни политики (НСАП) като самостоятелен междуведомствен орган.

В тази връзка с преходните и заключителните разпоредби на проекта на постановление се предлага да бъде отменено Постановление № 136 на Министерския съвет от 29 май 2015 г. за създаване на Национален съвет по антикорупционни политики.

Националният съвет по антикорупционни политики е създаден като междуведомствен орган със съвещателни, координационни и контролни функции по отношение на разработването

и изпълнението на политиките в областта на превенцията и противодействието на корупцията. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ПМС № 136/2015 г. Съветът координира разработването и актуализирането на стратегии, програми и планове, следи и отчита изпълнението на стратегическите документи, обсъжда резултатите от антикорупционните политики, предлага мерки за повишаване на тяхната ефективност, обсъжда анализи и доклади, прави предложения за изменения на нормативни актове и изслушва представители на компетентните институции.

С приемането на ЗПКЛЗПД законодателят извърши цялостна реформа на институционалната рамка в областта на превенцията и противодействието на корупцията, като възложи със закон тези функции на Комисията за противодействие на корупцията. По силата на чл. 48 от закона Комисията идентифицира и анализира рискови зони за корупция, разработва мерки с антикорупционна насоченост, извършва последващ анализ на въздействието на приложените мерки и задължително съгласува законопроектите на органите на изпълнителната власт относно наличието на корупционен риск.

От изложеното следва, че законодателят вече е определил Комисията за противодействие на корупцията като единствения компетентен държавен орган, който формира, анализира, координира, наблюдава и оценява държавната политика по превенция на корупцията. След приемането на ЗПКЛЗПД Националният съвет по антикорупционни политики вече не е предвиден като елемент от институционалния модел за формиране и провеждане на държавната политика по превенция на корупцията. Законодателят е възложил тези функции пряко на Комисията за противодействие на корупцията, без да предвижда съществуването на отделен междуведомствен координационен орган.

По този начин функциите, за чието изпълнение НСАП е създаден с подзаконов нормативен акт, вече са възложени със закон на независим специализиран държавен орган. При това положение продължаващото действие на Постановление № 136 от 2015 г. не намира самостоятелно нормативно оправдание и води до паралелно съществуване на два органа със сходни функции по отношение на една и съща държавна политика. Това създава предпоставки за дублиране на дейности, неяснота относно институционалната отговорност и неефективно използване на административния ресурс. Аналогичен извод се съдържа и в препоръките по окончателен Одитен доклад № 0300201223 на Сметната палата от извършен одит на изпълнението „Мерки за предотвратяване и противодействие на корупцията при изразходване и управление на средствата от европейските фондове“ за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2023 г., в които е констатирано, че наличието на органи със сходни функции по превенция на корупцията не осигурява ефективно разработване, изпълнение и наблюдение на националните антикорупционни политики.

Отмяната на ПМС № 136/2015 г. се предлага и с оглед изискването на чл. 15 от Закона за нормативните актове подзаконовите нормативни актове да бъдат приведени в съответствие с действащата законова уредба. След като със ЗПКЛЗПД законодателят е възложил съответните функции на Комисията за противодействие на корупцията, продължаващото действие на подзаконов нормативен акт, уреждащ паралелен координационен орган със сходни функции, е лишено от самостоятелно нормативно основание.

Отмяната на ПМС № 136/2015 г. не води до отпадане на необходимата междуинституционална координация. Такава координация вече е осигурена чрез Съвета за прилагане на Националния координационен механизъм за върховенството на правото по ПМС

№ 240/2019 г., който разглежда въпросите, свързани с превенцията и противодействието на корупцията, като част от общия Механизъм за върховенството на правото.

Следва да се отчете и обстоятелството, че министърът на правосъдието председателства и двата съвета. За разлика от НСАП, който е съставен предимно от заместник-министри и представители на отделни институции, Съветът по ПМС № 240/2019 г. осъществява координацията на значително по-високо институционално равнище. В неговия състав участват представляващият Висшия съдебен съвет като съпредседател, председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, главният прокурор, председателите на Комисията за противодействие на корупцията и на Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество, министрите на вътрешните работи, финансите и културата, главният секретар на Министерския съвет и ръководители на други ключови държавни институции. При наличието на такъв координационен механизъм на най-високо институционално равнище поддържането на отделен междуведомствен съвет със сходен предмет на дейност и с участие основно на заместник-министри е лишено от практическа необходимост и не създава добавена стойност за изпълнението на държавната политика по превенция и противодействие на корупцията. Напротив, то води до ненужно дублиране на координационни формати и до фрагментиране на процесите по вземане на решения.

С оглед на изложеното предложението за отмяна на Постановление № 136 на Министерския съвет от 2015 г. осигурява съответствие между подзаконовата нормативна уредба и действащото законодателство, премахва нормативно необоснованото дублиране на компетентности и оптимизира институционалната рамка за провеждане на държавната политика по превенция и противодействие на корупцията. Предложението е в съответствие и с принципите на добро управление, ефективност и оптимизация на административната дейност, като премахва дублиращи се координационни структури и концентрира отговорността за формирането, наблюдението и координацията на държавната политика по превенция на корупцията в определения със закон компетентен орган.

С цел осигуряване на приемственост и недопускане на прекъсване на наблюдението и отчитането на действащите национални антикорупционни политики и мерки проектът урежда предоставянето на Комисията за противодействие на корупцията на наличната информация и на копия от документите, поддържани от Главния инспекторат към Министерския съвет във връзка с дейността на Националния съвет по антикорупционни политики. Отговорните органи и администрации продължават изпълнението на възложените им мерки, а тяхното наблюдение и периодична оценка се осъществяват от Комисията в рамките на правомощията ѝ по чл. 46 и 47 от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности.

Предлаганото изменение не променя предмета и целите на Националния координационен механизъм за върховенството на правото, а осигурява съответствие между подзаконовата нормативна уредба и действащия закон, като същевременно гарантира изпълнението на основната цел на Постановление № 240 от 2019 г. – пред обществеността да бъде представяна цялостна, обобщена и актуална информация за напредъка по всички области, обхванати от Националния координационен механизъм за върховенството на правото.

С предложения проект за изменение и допълнение на постановлението се актуализира и уредбата относно експертното и организационно-техническо подпомагане на Съвета и на Гражданския съвет по ПМС № 240 от 2019 г.

Част от предложените изменения са насочени към усъвършенстване на организацията и практическото функциониране на Националния координационен механизъм и на Съвета за неговото прилагане.

Предвижда се също по-гъвкава уредба относно организацията и провеждането на заседанията на Съвета. Запазват се съществуващите възможности за свикване на заседание по инициатива на съпредседателите или по искане на определена част от членовете на Съвета или на Гражданския съвет, като се създава възможност заседанията да се провеждат съобразно актуалните потребности и необходимостта от разглеждане на въпроси от компетентността на Съвета.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Като резултат от приемането на постановлението се очаква постигане на по-ефективна междуинституционална координация, ясно разпределение на компетентностите между държавните органи, премахване на нормативно необоснованото дублиране на функции в областта на превенцията и противодействието на корупцията, както и подобряване на националното наблюдение и публичното докладване по областите, включени в чл. 2 от ПМС № 240 от 2019 г. и в Годишния доклад на Европейската комисия относно върховенството на правото.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват отрицателни въздействия.

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: Не се изискват допълнителни разходи за гражданите и организациите.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически,
социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната

тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3: „Ненормативна намеса“:

Описание: Този вариант предполага разрешаване на идентифицирания проблем в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности чрез обучения, изготвяне на указания или насоки и др.

Този вариант не може да преодолее посочените проблеми, тъй като ще бъде в противоречие с чл. 15, ал. 1 ЗНА.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични

въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Липса на подобрение във функционирането на Националния координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвета за неговото прилагане.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични

въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат

значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

По проблем 1: „Несъответствие на някои от разпоредбите на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).“

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2 „Приемане на постановление“**	**Вариант 3 „Ненормативна намеса“**
Ефективност	**Цел 1:** Привеждане в съответствие на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален	ниска	висока	ниска

	координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).				
Ефикасност	**Цел 1:** Привеждане в съответствие на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).	ниска	висока	ниска	
Съгласуваност	**Цел 1:** Привеждане в съответствие на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане със Закона за	ниска	висока	ниска	

		противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (ДВ, бр. 51 от 2026 г.) и с Решение № 13 от 2024 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2024 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2024 г.).				

6. Избор на препоръчителен вариант: При реализирането на първия и третия вариант не се постигат поставените цели.

Осъществяването на Вариант 2 позволява в максимална степен да се изпълни поставената цел.

Препоръчва се Вариант 2: „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане“

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

Не се създава нов регулаторен режим.

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

Не попада в обхвата.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

Не попада в обхвата.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

Не попада в обхвата.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

Не се изменят регулаторни режими или административни услуги.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)(включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановление на Министерския съвет ще бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации за срока по чл. 26 ЗНА.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

10. Приложения: не се съдържат

11. Информационни източници:

https://www.bulnao.government.bg/bg/oditna-dejnost/dokladi/?category=&type=4&year=2025&search=

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:
Име и длъжност:

13.10.2026 г.

X_____

д-р Любомир Талев
директор на дирекция СЗ
Signed by: Lyubomir Nikolaev Talev

Дата: